

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Steve Berry
THE 14th COLONY

Copyright © 2016 by Magellan Billet, Inc.

First published by Minotaur Books

Translation rights arranged by Writer's House LLC, New York, USA

All Rights Reserved

Translation Copyright © 2017 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02118-9

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

STIV BERI

ČETRNAESTA KOLONIJA

Preveo Mirko Bižić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2017.

*Za Pačiče, Larija i Su Begin, Breda i Ketlin Čaron, Glen i Krisa Kokska,
Džona i Ester Garver, Pitera Hedlanda i Liju Barnu,
Džejmija i Kolin Keli, Marijanu Maklohlin, Terija i Liju Mors,
Džoa Perkoa, Dajan i Aleksa Šervuda, Frica i
Debi Strobl, Vorena i Tejzli Veston*

*Mandati predsednika i potpredsednika okončaće se
u podne dvadesetog januara.*

Ustav SAD, 20. amandman

PROLOG

VATIKAN

PONEDELJAK, 7. JUN 1982.

Ronald Regan znao je da ga je ovde dovela božja ruka. Kako se drugačije to moglo objasniti? Pre dve godine bio je zaglavljnjen u ogorčenoj predizbornoj borbi protiv deset kandidata, treći put pokušavajući da dobije nominaciju za predsednika ispred Republikanske partije. Pobedio je u toj borbi i na izborima, porazivši predstavnika demokrata Džimija Kartera i osvojivši većinu u četrdeset četiri države. Zatim je pre četrnaest meseci atentator pokušao da ga ubije, ali on je postao prvi američki predsednik koji je preživio kada su pucali na njega. Sada je bio ovde, na trećem spratu Apostolske palate, u papinoj privatnoj radnoj sobi gde je vođa skoro milijardu katolika čekao da razgovara s njim.

Ušao je u prostoriju i začudio se njenoj skromnosti. Teške zavese zaklanjale su letnje sunce. Ali on je znao da se s ovih prozora svake nedelje papa moli s hiljadama posetilaca Trga Svetog Petra. Oskudan nameštaj, među kojim se najviše isticao jednostavan drveni pisaći sto, više sličan kuhinjskom, s dve tapacirane stolice visokih naslona postavljene s obe strane. Na njemu su bili samo zlatni sat, raspeće i kožni upijač. Na mermernom podu bio je istočnjački ćilim.

Jovan Pavle Drugi stajao je pored pisaćeg stola, ogrnut papskom belom odorom. Tokom poslednjih nekoliko meseci u tajnosti su razmenili više od deset pisama, pri čemu je svako isporučeno po specijalnoj izaslanici, i obojica su govorili o užasu nuklearnog oružja i lošem stanju u Istočnoj Evropi. Pre sedam meseci Sovjeti su proglasili vojnu upravu u Poljskoj i ugušili sve priče o reformama. U znak odmazde, SAD su uvele sankcije i SSSR-u i marionetskoj vladi Poljske. Te kaznene mere ostaće na snazi sve dok vojna vlast ne bude ukinuta, svi politički zatvorenici oslobođeni, a dijalog nastavljen. Da bi se dodatno učvrstio u Vatikanu, predsednik je naložio svom specijalnom izaslaniku da pribavi gomile tajnih informacija o Poljskoj, i o svemu je obavestavao papu, iako je sumnjao da mu je prosledio mnogo toga što već nije bilo poznato.

Ali je saznao jednu stvar.

Ćutljivi sveštenik, koji se uzdigao do jednog od najuticajnijih položaja na svetu, verovao je kao i on da je Sovjetskom Savezu predodređen raspad.

Rukovao se s papom, razmenili su nekoliko ljubaznih reči i pozirali pred foto-aparatom. Jovan Pavle je tada dao znak da sednu za sto, licem okrenuti jedan prema drugom, a na zidu iza njih bila je prikazana devica Marija kako obazrivo motri. Foto-reporteri su izašli, kao i svi pomoćnici predsednika i pape. Vrata su se zatvorila i, prvi put u istoriji, papa i predsednik SAD ostali su da sede sami. On je tražio taj neobičan gest, a Jovan Pavle nije imao ništa protiv. Niko od zvaničnog osoblja nije bio uključen u pripreme ovog privatnog razgovora. Samo je njegova specijalna izaslanica tiho radila na organizovanju tog događaja.

Tako su obojica znali zašto su ovde.

„Preći ću pravo na suštinu, vaša svetosti. Želim da okončam sporazum s Jalte.“

Jovan Pavle je klimnuo glavom. „Kao i ja. To je bio nezakonit koncept. Velika greška. Uvek sam verovao da granice s Jalte treba da budu izbrisane.“

Što se tiče ove prve tačke, njegova specijalna izaslanica pravilno je protumačila papino mišljenje. Sastanak na Jalti održan je u februaru 1945. Staljin, Ruzvelt i Čerčil sreli su se poslednji put da odluče kako će posleratna Evropa izgledati i kako će njome biti upravljano. Povučene su granice, neke sasvim proizvoljno, druge smišljeno da se Sovjeti odobrovolje. Deo tih ustupaka uključivao je i sporazum da Poljska ostane u sferi SSSR-a, pri čemu se Staljin zarekao da će održati slobodne izbore u zemlji. Naravno, to se nikada nije dogodilo i komunisti su od tada vladali u toj zemlji.

„Jalta je stvorila veštačke podele“, rekao je Jovan Pavle. „Mene i milione drugih Poljaka mnogo vređa što se tako odustalo od naše domovine. Borili smo se i umirali u ratu, a ipak to nije bilo nikome važno. Trpeli smo brutalnost četrdeset godina, počev od nacista, a zatim od Sovjeta.“

On se složio. „I ja verujem da je 'Solidarnost' način da se okonča Jalta.“

Procep u Gvozdenoj zavesi nastao je pre dve godine u brodogradilištima Gdanjska, kada je prvi put odobreno postojanje radničkog sindikata koji nije bio pod kontrolom komunista. Sada je više od devet miliona Poljaka bilo među njegovim članovima, trećina ukupne radne snage u zemlji. Spletkama skloni električar po imenu Leh Valensa bio je na čelu sindikata. Pokret je stekao moć, snagu i privlačnost. Do te mere da je prošlog decembra poljska vlada nametnula vojnu upravu kako bi ga suzbila.

Četrnaesta kolonija

„Napravili su grešku pokušavajući da uguše 'Solidarnost', rekao je on. „Ne možete dozvoliti da nešto postoji šesnaest meseci, a onda, baš kada uhvati zamah, promeniti kurs i proglasiti ga nezakonitim. Vlada je prece- nila svoje mogućnosti.“

„Ja sam iznosio predloge poljskim vlastima“, rekao je Jovan Pavle. „Mo- ramo otvoriti razgovore o budućnosti 'Solidarnosti' i okončanju vojne uprave.“

„Zašto se boriti protiv toga?“

I posmatrao je kako je ovaj novi predlog primljen. Njegova specijalna izaslanica podsticala ga je da pokrene ovu temu, misleći da će Vatikan biti prijemčiv za nju.

Na papinim usnama pojavio se širok osmeh. „Shvatam. Neka ih. Samo postižu to da odbiju narod od sebe. Pa zašto onda to sprečavati?“

On je klimnuo glavom. „Svaki otpor koji vlada pokrene protiv 'Soli- darnosti' je kao rak. Neka raste. Svaka reč protivljenja koju vlasti izgovore samo čini pokret jačim. 'Solidarnosti' je samo potreban novac da je održi u životu, a SAD su spremne da ga obezbede.“

Papa je klimnuo glavom, naizgled razmatrajući to što on predlaže. To je bilo mnogo više nego što su Reganovi ljudi bili voljni da urade. Stejt depar- tment se oštro protivio ovoj taktici, govoreći da je poljski režim stabilan, čvrst i popularan. Dali su sličnu procenu i za Moskvu i SSSR.

Ali pogrešili su.

Rekao je: „Unutrašnji pritisak svakog dana sve više raste, a Sovjeti ne- maju ideju kako da se nose s njim. Komunizam nije stvoren da se nosi s neslaganjem, osim sprovođenja terora i nasilja. Jedini moral koji Moskva priznaje jeste onaj kojim će ispuniti svoje ciljeve. Komunisti zadržavaju za sebe pravo da počine bilo koji zločin. Da lažu. Da varaju. Da rade šta god pože- le. Nijedan takav politički sistem nikada nije preživeo. Neizbežno je da će se njihov sistem urušiti.“ Zastao je. „Ali mi možemo to da ubrzamo.“

Jovan Pavle se složio. „Drvo je trulo, potrebno ga je samo dobro pro- tresti i nezdrave jabuke će opasti. Komunizam je zlo. On sprečava ljude da budu slobodni.“

To je bio još jedan stav o kome ga je njegova specijalna izaslanica izve- stila, i to je bilo ono što se nadao da će čuti. Nikada se nisu papa i predsednik zaverenički udružili na ovaj način, i nijedan nikada nije mogao priznati da se to dogodilo. Crkva se javno uzdržavala od mešanja u politiku. Nedavno je svet video dokaz za to kada je Jovan Pavle ukorio sveštenika za opiranje papinoj naredbi da se povuče s pozicije u vlasti. Ali to nije značilo da je crk- va bila nesvesna represije. Naročito kada ju je tako blisko pogadala. To je

bio dodatni dokaz da je bog očigledno ovde na delu. Baš u tom trenutku ljudske istorije izgledalo je da se oluja približava Poljskoj. Prvi put za četrdeset pedeset godina jedan neitalijan, Pavle, sedeo je na stolici Svetog Petra. A gotovo devedeset posto Poljaka bili su katolici.

Ni pisac filmskih scenarija to nije mogao bolje da zamisli.

Sovjetski Savez samo što nije pogodila velika revolucionarna kriza. Mogao je da oseti kako dolazi. Ta nacija nije bila imuna na pobunu, a Poljska je bila tačka preokreta koja je mogla sve da gurne preko ivice. Oveštali kliše, ali je pogađao tačno u metu. Kao s dominama, jedna zemlja padne – zatim padnu sve. Čehoslovačka, Bugarska, Mađarska, Rumunija i svi drugi sovjetski sateliti. Čitav Istočni blok. Jedan po jedan, oni će otpasti.

Zašto ih onda dodatno ne pogurati?

„Ako bih mogao nešto da vam kažem“, rekao je Jovanu Pavlu. „Jednom su me pitali kako prepoznajete komunistu? Odgovor je lak. To je neko ko čita Marksa i Lenjina. Ali kako prepoznajete antikomunistu?“ Zastao je. „To je neko ko razume Marksa i Lenjina.“

Papa se osmehnuo.

Ali to je bilo tačno.

„Pristao sam na ovaj privatni razgovor“, rekao je papa, „jer sam želeo da imamo mogućnost da budemo iskreni jedan prema drugom. Mislio sam da je došlo vreme za to. Zato moram da pitam šta je s krstarećim raketama koje nameravate da postavite u Evropi? Vi trenutno predvodite do sada neviđeno ponovno naoružavanje Amerike, trošeći mnogo milijardi dolara na to. To me brine.“

Njegova specijalna izaslanica upozorila ga je na ovu prepreku, tako da je bio spreman da odgovori. „Nema nikoga na ovom svetu ko više mrzi rat i nuklearno oružje od mene. Moramo osloboditi ovu planetu obe pošasti. Moj cilj su mir i razoružanje. Ali, da bih to postigao, moram koristiti ono što je pod mojom neposrednom komandom. Da, mi se ponovo naoružavamo. Ali ja to radim ne samo da učinim Ameriku jakom nego i da dovedem SSSR do bankrota.“

Mogao je da vidi da ga Jovan Pavle sluša.

„U pravu ste. Mi trošimo milijarde. Sovjeti neće imati izbora nego da nas prate, trošeći isto toliko i više. Razlika je u tome što mi možemo da izdržimo tu potrošnju, a oni ne. Kada SAD troše novac na vladine projekte, ta sredstva se vraćaju nazad u našu ekonomiju kroz isplaćene zarade i ostvareni profit. Kada Sovjeti troše, to je samo odliv iz njihovog trezora. Nema slobodnog tržišta. Novac jednostavno odlazi i ne vraća se. Vreme radi protiv njih, kao i svet,

Četrnaesta kolonija

koji se promenio. Komunizam je samo moderna forma kmetovskog sistema, a ja ne mogu da vidim njegove prednosti u odnosu na kapitalizam. Shvatate li, vaša svetosti, da manje od jedne od sedam porodica u SSSR-u poseduje auto? Ako čovek želi da kupi auto, mora da čeka deset godina da mu bude isporučen. Recite vi meni kako takav sistem može da se oceni kao stabilan ili čvrst?“

Jovan Pavle se osmehnuo. „Režim je na slabim temeljima. Oduvek je i bio, od samog početka.“

„Želim da znate da ja nisam ratni huškač. Američki narod ne teži osvajanjima. Mi želimo trajni mir.“

I stvarno je to mislio. U džepu kaputa nosio je plastikom obloženu karticu sa šiframa koje su se mogle upotrebiti za lansiranje nuklearnog oružja. Odmah ispred vrata sedeo je njegov pomoćnik za vojna pitanja s crnom kožnom tašnicom koja je mogla omogućiti da se to dogodi. Ukupno, SAD su posedovale 23.464 nuklearne bojeve glave. Sovjetski Savez ih je nagomilao 32.049. Zvali su ih oružjem Sudnjeg dana. Samo šačica takvih mogla je da uništi celu civilizaciju.

Njegov cilj je bio da one nikada ne budu upotrebljene.

„Verujem vam“, rekao je papa. „Vaša izaslanica dobro je obrazložila vaše mišljenje o tom pitanju. Ona je sjajna žena. Dobro ste je izabrali.“

On je uopšte nije birao. Al Hejg napravio je taj odabir među svojim atašesima u Stejt departmentu. Ipak, Jovan Pavle je bio u pravu. Bila je mlada, pametna i intuitivna – i on je počeo da se oslanja na njene procene što se tiče Vatikana.

„Budući da govorimo otvoreno“, rekao je, „dozvolite da kažem da vi sebe potcenjujete. Takođe se pomalo obmanjujete. Sveštenik koga ste prekorili na pisti u Nikaragvi, u takvom izlivu besa. Rekli ste mu da napusti svoj položaj u vladi, ali on vam se usprotivio. I još vam se protivi. Sumnjam da je taj čovek sada odličan izvor informacija Vatikana o onome što sandinisti rade. A ko će sumnjati u njega posle onakve javne pokude?“

Jovan Pavle nije ništa rekao, ali mogao je da vidi kako je njegov zaključak tačan. Sandinisti nisu bili ništa drugo nego sovjetske marionete. Njegov ljudi su već radili na načinima kako da oslobode Centralnu Ameriku od sandinista, kao što je očigledno radio i Jovan Pavle.

„Moramo imati dalekovidu politiku“, rekao je papa. „Onu koja se prostire po celom svetu i favorizuje pravdu, slobodu, ljubav i istinu. Mir mora uvek da bude naš cilj.“

„Bez ikakve sumnje. Ja imam jednu teoriju.“ I sada je mislio da će biti u redu da je podeli. „Za mene, SSSR je suštinski hrišćanska nacija. Rusi su bili hrišćani mnogo pre nego što su postali komunisti. Ako se mi zadržimo

na ovom kursu, mislim da možemo pomeriti ravnotežu tako da se sovjetski narod vrati hrišćanstvu, dopuštajući tim odavno usvojenim idealima da potisnu komunizam.“

Pitao se da li papa misli da mu on podilazi. Na osnovu informacija dobijenih iz poseta njegove specijalne izaslanice, imao je detaljnu analizu papine ličnosti. Jovan Pavle cenio je red i sigurnost, i najviše je voleo da se bavi poznatim temama. Živeo je razumno i promišljeno, po jasnim principima bez besmislica. Osećao je odbojnost prema neodređenosti, impulsivnosti i ekstremizmu, i uvek je o svemu pažljivo promišljao pre nego što donese odluku. Ali je naročito prezirao da mu govore ono što neko misli da on želi da čuje.

„Vi verujete u to?“ upitao je papa. „U svom srcu? Svom umu? Svojoj duši?“

„Moram da kažem, vaša svetosti, da ja nisam čovek koji redovno ide u crkvu. Čak sebe ne smatram previše religioznim. Ali sam duhovan čovek. Verujem u Boga. I crpim snagu iz tih duboko usađenih uverenja.“

To je zaista mislio.

„Vi i ja imamo nešto zajedničko, što nas povezuje“, rekao je.

Jovan Pavle je očigledno shvatao tu povezanost. Prošle godine, u razmaku od dva meseca, na obojicu je pucano. Sva tri metka ispaljena su iz blizine, i zamalo su promašili njihove aorte, što bi značilo sigurnu smrt. Njemu se metak zario u pluća, dok su dva ispaljena na Jovana Pavla prošla pravo kroz njega, a ipak, neverovatno, promašivši vitalne organe.

„Bog nas je obojicu spasao“, rekao je on, „tako da možemo uraditi ono što nameravamo uraditi. Kako bi se drugačije to moglo objasniti?“

On je odavno smatrao da svaka osoba ima božansku svrhu, u sklopu plana za svet izvan kontrole čoveka. Znao je da ovaj papa takođe veruje u moć simboličkih dela i ulogu providenja.

„Slažem se s vama, gospodine predsedniče“, rekao je papa skoro šapatom. „Moramo ovo da uradimo. Zajedno.“

„U mom slučaju, napadač je jednostavno bio lud. Ali u vašem, rekao bih da je reč o Sovjetima.“

CIA je saznala za vezu između neuspelog atentatora na Jovana Pavla i Bugarske, a ta veza je vodila pravo u Moskvu. Bela kuća je dala tu informaciju Vatikanu. Istina, nepobitan dokaz je nedostajao, ali zamisao je bila da se ukloni „Solidarnost“ uklanjanjem njenog duhovnog i moralnog vođe. Naravno, Sovjeti sebi nikako nisu mogli priuštiti da budu direktno povezani sa zaverom da se ubije vođa milijarde katolika.

Ali bili su umešani.

Četrnaesta kolonija

„Ako je moguće, koliko do vas stoji, imajte mir sa svijem ljudima“, rekao je Jovan Pavle. „Osveta bi bila pomalo nehrišćanska, zar ne?“

On je odlučio da se drži Biblije i Poslanice Rimljanima. „*Ne osvećujte se za sebe... nego podajte mjesto gnjevu Gospoda.*“

„Ako je dakle gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga; ako je žedan, napoj ga; jer čineći to ugljevlje ognjeno skupljaš na glavu njegovu.“

To su i radili.

Sveštenik je svedočio o zverstvima nacista. Karol Wojtila bio je tamo kada je Poljska patila pod tim nezamislivim užasom i sarađivao s pokretom otpora. Posle rata radio je šta je mogao da omete Sovjete dok su produžavali patnje Poljske. Po svim merilima, Jovan Pavle je bio herojska figura, izuzetan čovek, učen i odvažan.

Ljudi su crpli snagu iz njega.

I bio je na pravom mestu u pravo vreme s ispravnim zamislima.

„Onog trenutka kada sam pao na Trgu Svetog Petra“, rekao je Papa, „imao sam jak predosećaj da ću biti spašen, i ta sigurnost nikada me nije napustila. Sama devica Marija istupila je tog dana i omogućila mi da preživim. U to verujem celim svojim srcem. I neka mi bog oprost, ali Sovjeti su mi dužni. Ne samo zbog onoga što su mogli da urade meni nego zbog onoga što su mogli da rade tolikim milionima ljudi tako dugo. Oprostio sam svom ne-suđenom atentatoru. Otišao sam u njegovu ćeliju, kleknuo i pomolio se s njim, i on je jecao zbog svog greha. Sada je vreme da i oni koji su ga poslali spoznaju svoj greh.“

Video je rešenost u jakim očima Jovana Pavla, koje su izgledale spremne za borbu. I on je bio spreman. U sedamdeset prvoj godini nikada se nije osećao bolje. Čitavo njegovo držanje pokazivalo je da je živnuo posle pokušaja ubistva, kao da je zaista ponovo rođen. Čitao je šta su stručnjaci govorili. Očekivanja od njegovog predsedničkog mandata bila su mala. U prošlim decenijama, sama težina tog posla uništila je mnoge dobre ljude. Kenedi je ubijen. Vijetnam je oterao Džonsona s dužnosti. Nikson je bio prinuđen da se povuče. Ford je potrajao samo dve godine, a Karter je poslat kući posle jednog mandata. Kritičari su nazivali Ronalda Regana bezobzirnim kauboajem, starim glumcem, čovekom koji se oslanjao na druge da mu kažu šta da radi.

Ali oni su grešili.

On je bio bivši demokrata koji je odavno promenio stranku, što je značilo da se nije jasno uklapao ni u jedan politički kalup. Mnogi su ga se plašili i nisu mu verovali. Drugi su ga posmatrali s prezirom. Ali on je bio četrdeseti

predsednik SAD i imao je nameru da ostane u kabinetu još sedam godina, a planirao je da upotrebi to vreme za jedan cilj.

Da okonča zlu imperiju.

To je bilo upravo ono što je Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika predstavljao. Ali nije to mogao da uradi sam. Niti je morao. Sada je imao saveznika. Saveznika s dve hiljade godina iskustva u odnosima s despotima.

„Ja ću zadržati pritisak sa svoje strane“, rekao je. „I politički i ekonomski. A vi sa svoje strane duhovnim podsticajem. Još jedan put u Poljsku bi bio dobar, ali ne još. Za otprilike godinu dana.“

Jovan Pavle je već jednom bio u poseti svojoj domovini, 1979. godine. Tri miliona ljudi došlo je na misu na varšavskom Trgu pobeđe. Kao kandidat za Belu kuću, on je gledao taj spektakl na televiziji, dok je čovek u belom izlazio iz papskog aviona i ljubio zemlju. Živo se sećao šta je Papa opet i opet ponavljao svojim zemljacima.

Ne plašite se.

I tada je shvatio šta verski vođa milijardu ljudi može da postigne, naročito onaj koji je bio u srcima i umovima miliona Poljaka. On je bio jedan od njih. Oni će saslušati šta ima da kaže. Ali papa nikada nije mogao da se ponaša na očigledan način. Umesto toga, poruka iz Rima uvek je morala da bude poruka istine, ljubavi i mira. Postoji Bog i svačije je neotuđivo pravo da ga poštuje. Moskva u početku neće obraćati pažnju na to, ali će na kraju odgovoriti pretnjama i nasiljem i zapanjujući kontrast između te dve poruke mnogo će govoriti sam po sebi. A dok se to bude dešavalo, Amerika će podsticati reforme u Istočnom bloku, finansijske reforme u pravcu slobodnog tržišta, i izolovati Sovjetski Savez i ekonomski i tehnološki, polako ali sigurno ga vodeći prema bankrotstvu. Igraće na paranoju i strah koje je komunizam voleo da koristi kod drugih, ali sam nije mogao da ih podnese.

Savršeni rat na dva fronta.

Pogledao je na sat.

Razgovarali su oko pedeset minuta.

Izgedalo je da obojica jasno razumeju i zadatak i svoje individualne odgovornosti. Bilo je vreme za završni potez. Ustao je i pružio ruku preko stola.

Papa je takođe ustao.

Rekao je: „Neka obojica uspešno ispunimo svoje odgovornosti prema ljudskom rodu.“

Papa je klimnuo glavom i ponovo su se rukovali.

„Zajedno“, rekao je, „eliminisaćemo Sovjetski Savez.“

SADAŠNJOST

POGLAVLJE JEDAN

BAJKALSKO JEZERO, SIBIR

PETAK, 18. JANUAR

15.00

Gorko iskustvo naučilo je Kotona Malona da nedodjija obično znači nevolju.

A ni ovo danas nije bilo izuzetak. Nagnuo je avion za 180 stepeni da još jedanput proviri nadole pre nego što sleti. Bleda kugla sunca bronzane boje visila je nisko na zapadu. Bajkalsko jezero se prostiralo pred, njim prekriveno zimskim ledom dovoljno debelim da se preko njega vozi. Već je primetio transportne kamione, autobuse i putničke automobile kako jure u svim pravcima preko mlečnobelih linija naprslina, točkovima iscrtavajući privremene auto-puteve. Druga kola su stajala parkirana oko rupa za pecanje. Prisetio se iz istorije da su početkom dvadesetog veka preko leda postavljene železničke šine da se zalihe prebace na istok za vreme rusko-japanskog rata.

Statistike o jezeru delovale su vanzemaljski. Formirano u drevnoj dolini, nastaloj od rascepa u Zemlji pre trideset miliona godina, predstavljalo je ubedljivo najstariji rezervoar vode na svetu i sadržalo jednu petinu slatke vode na našoj planeti. U njega se ulivalo tri stotine reka, ali je samo jedna isticala iz njega. Dugačko preko šest stotina i široko do osamdeset kilometara, na najdubljem mestu dostizalo je dubinu više od hiljadu šeststo metara. Hiljadu devetsto kilometara obale pružalo se u svim pravcima, a po njegovoj kristalno čistoj površini bilo je raštrkano trideset ostrva. Na mapama je ono bilo polumesec u južnom Sibiru, tri hiljade kilometara zapadno od Tihog okeana i pet hiljada kilometara istočno od Moskve, deo velike prazne oblasti

Rusije pored granice Mongolije. Mesto na listi Svetske baštine Uneska. To ga je takođe nateralo da zastane i razmisli, kao i sva ostala mesta koja su obično značila nevolju.

Zima je čvrsto stegla i kopno i vodu. Temperatura je postojano stajala na minus sedamnaest i svuda je bio sneg, ali na svu sreću trenutno uopšte nije padao. Pritisnuo je komande i izravnao avion na visini od dvesta metara. Topao vazduh mu je dunuo u stopala iz grejača u kabini. Avion su mu obezbedile ruske vazduhoplovne snage, s malog aerodroma u okolini Irkutska. Nije znao zašto je ovde postojala tolika rusko-američka saradnja, ali Stefani Nel mu je rekla da to iskoristi. Obično je za ulazak u Rusiju bila potrebna viza. On je mnogo puta koristio lažnu u vreme kada je bio agent *Magelan bileta*. Carina je takođe mogla da predstavlja problem. Ali ovog puta nije bilo papirologije, niti je iko od zvaničnika ometao njegov dolazak. Umesto toga, doputovao je u zemlju ruskim lovačkim avionom „suhaj/HAL“, novoj verziji s dva sedišta, do vazdušne baze severno od Irkutska gde je na pisti stajalo poređano dvadeset pet bombardera srednjeg doleta „tupoljev tu-22 M“. Usput je dopunu goriva obezbeđivao tanker „iljušin II-78“. U vazdušnoj bazi čekao je helikopter, koji ga je prebacio na jug gde ga je čekao avion.

Avion „an-2“ proizvođen je s jednim motorom, dva para krila, zatvorenom pilotskom kabinom i zadnjom kabinom dovoljno velikom da primi dvanaest putnika. Njegov tanki aluminijumski trup je stalno podrhtavao od propelera sa četiri elise, pomalo turbulentno se probijajući kroz ledeni vazduh. On nije mnogo znao o ovom sovjetskom teglećem konju iz Drugog svetskog rata, koji je leteo sporo i postojano, skoro nepromenjenih elemenata u kontrolnom mehanizmu, a ovaj je bio opremljen skijama, što mu je omogućavalo da poleti sa snegom pokrivenog polja.

Dovršio je zaokret i podesio kurs prema severoistoku, klizajući po tlu punom komada drveta. Krupno kamenje, poput životinjskih zuba, probijalo se u iskrzanim linijama duž grebena. Na udaljenom obronku sunčeva svetlost je bleštala na nizovima stubova električnog dalekovoda. Iza linije jezerske obale teren se menjao od ravnog pustog zemljišta, prošaranog grupisanim malim drvenim kućama, do šuma breze, bora i tise, i najzad snegom pokrivenih planina. Čak je primetio neke stare artiljerijske baterije postavljene duž vrha stenovitog grebena. Počeo je da proučava pogledom grupu građevina zbijenih blizu istočne obale, malo severnije od mesta gde je reka Selenga završavala svoje dugo putovanje iz Mongolije. Ušće reke, zagušeno peskom, formiralo je impresivnu deltu od kanala, ostrva i ritova, zamrznutih zajedno u uglastom neredu.

Četrnaesta kolonija

„Šta vidiš?“, upitala ga je Stefani Nel preko slušalice na njegovoj glavi.

Komunikacioni sistem aviona „an-2“ bio je povezan na njegov mobilni telefon tako da su mogli da razgovaraju. Njegova bivša šefica motrila je šta se dešava iz Vašingtona.

„Mnogo leda. Neverovatno je da nešto ovako veliko može da bude tako čvrsto zamrznuto.“

Izgledalo je da je neko tamnoplavo isparenje usađeno duboko u led. Uskovitlana magla snežne prašine letela je po površini jezera, a njene dijamantima slične čestice presijavale su se na suncu. Izveo je još jedan prelet i proučio građevine ispod sebe. Obavestio se o tom mestu pomoću satelitskih snimaka.

Sada je imao pogled iz ptičje perspektive.

„Glavna kuća je daleko od sela, možda na pola kilometra prema severu“, rekao je.

„Ima li neke aktivnosti?“

Selo s brvnarama je delovalo mirno, samo su tanki oblaci dima koji se izvija iz dimnjaka ukazivali da je naseljeno. Naselje je bilo razbacano i nije imalo središnju tačku, a samo jedan crni put je vodio u njega, a zatim izlazio na drugu stranu, uokviren snegom. U sredini se uzdizala crkva s ružičastim i žutim drvenim zidovima i dve kupole. Bilo je smešteno blizu obale, a šljunkovita plaža razdvajala je kuće od jezera. Rekli su mu da je istočna obala bila manje posećena i slabije naseljena. U pedesetak naselja je živelo samo oko osamdeset hiljada ljudi. Južni obod jezera razvio se u turističku atrakciju, popularnu u letnje vreme, ali ostatak obalske linije, koji se pružao stotinama kilometara u dužinu, ostao je pust i zabačen.

Upravo to je bio razlog postojanja mesta ispod njega.

Njegovi stanovnici su mesto nazivali Čajanije, što je značilo „nadanje“. Njihova jedina želja je bila da ih ostave na miru i ruska vlada im je, već duže od dvadeset godina, u tome izlazila u susret. Oni su bili Crvena garda. Poslednji bastion tvrdokornih komunista preostao u Rusiji.

Rečeno mu je da je glavna kuća bila stara dača. Svaki ugledan sovjetski lider sve do vremena Lenjina imao je kuću na selu, a oni koji su upravljali provincijama na Dalekom istoku nisu bili izuzetak. Ova ispod njega bila je smeštena na stenovitom grebenu isturenom u zamrznuto jezero, na kraju vijugavog crnog puta između gustiša međusobno isprepletenih borova pokrivenih snegom. A to nije ni bila mala dvorišna drvena kućica. Umesto od drveta, njena fasada oker boje je naizgled bila od cigala i betona, a kuća je imala dva sprata i krov pokriven crepom. Iz njenih odžaka se izvijao gust dim, kao i iz jedne od nekoliko drvenih spoljašnjih građevina.

Nikog nije bilo na vidiku.

Dovršio je prelet i nagnuo se ka zapadu iznad jezera da napravi još jedan uski krug. Voleo je letenje i imao talenta da kontroliše mašine u pokretu. Uskoro će upotrebiti skije na avionu i spustiti se na led osam kilometara ka jugu, blizu gradića po imenu Babuškin, pa odrulati avionom do pristaništa – u kome, kako mu je rečeno, nije bilo nikakvog vodenog saobraćaja u ovo doba godine. Tamo bi trebalo da ga čeka kopneni prevoz kako bi mogao da krene na sever da pogleda naselje iz još veće blizine.

Poslednji put je nadleteo iznad Čajanija i dače, i počeo da ponire za konačno spuštanje u pravcu Babuškina. On je znao za Veliki sibirski marš za vreme građanskog rata u Rusiji. Trideset hiljada vojnika se povlačilo preko zamrznutog Bajkala, a većina ih je pri tome umrla i njihova tela su ostala zakovana u ledu do proleća, kada su najzad nestala u dubokoj vodi. Ovo je bilo surovo i okrutno mesto. Šta je neki pisac jednom rekao? *Bezobzirno prema strancima, osvetoljubivo prema nesprennima.*

A on je sasvim lako mogao da poveruje u to.

Pažnju mu je privukao odsjaj iznad vrhova visokih borova i tisa, čije su se zelene grane isticale u oštrom kontrastu naspram belog tla ispod njih. Nešto je poletelo iz drveća i obrušilo se ka njemu, ostavljajući za sobom trag dima.

Projektil?

„Imam problem“, rekao je. „Neko puca na mene.“

Instinktivna reakcija stečena s godinama iskustva prebacila ga je u režim automatskog pilotiranja. Oštro se nagnuo udesno i još više porinuo letelicu, gubeći visinu. Upravljanje avionom „an-2“ bilo je kao vožnja šlepera s osamnaest točkova, pa se nagnuo još oštrije kako bi ubrzao propadanje. Čovek koji mu je isporučio avion upozorio ga je da čvrsto drži komande, i bio je u pravu u vezi s tim. Poluga upravljača bacakala se kao pobesneli bik. Izgledalo je da će svaki zakivak na ivici da iskoči od vibracije. Projektil je prozujao pored njega zakačivši oba leva krila. Trup je zadrhtao od udara i on je ispravio letelicu i procenio štetu. Površine krila je pokrivalo samo čvrsto platno, i sada su mnogi potporni stubići u njima bili ogoljeni i oštećeni, a iskrzane ivice platna su divlje lepršale od vazdušnog strujanja.

Stabilnost je odmah postala ključni problem.

Avion se zatresao i Malon se borio da održi kontrolu nad njim. Sada je leteo pravo u ledeni severni vetar, a brzina mu je bila manja od 92 kilometra na čas. Opasnost od zaustavljanja i pada postala je stvarna.

„Šta se dešava?“, upitala je Stefani.

Četrnaesta kolonija

Poluga upravljača nastavila je da mu se otima iz ruku, ali on je čvrsto držao i povećavao visinu leta. Motor je rikao kao horda motocikala, a propeler se zarivao, boreći se da ga održi u vazduhu.

Čuo je kloparanje.

Zatim prasak u motoru.

Znao je šta se dešava. Propeler je bio pod prevelikim pritiskom, čemu se motor opirao.

Komande aviona su čas funkcionisale, čas ne.

„Pogođen sam projektilom zemlja–vazduh“, rekao je Stefani. „Gubim kontrolu i spuštam se.“

Motor je otkazao.

Svi instrumenti prestali su da rade.

Kabina je spređa i sa strane imala prozore. Sedište kopilota bilo je prazno. Pogledao je dole i video samo plavi led Bajkalskog jezera. Od aviona, „an-2“ se munjevito pretvorio u tri i po tone mrtvog tereta.

Obuzeo ga je užas, zajedno s jednom mišlju.

Da li će ovako umreti?

POGLAVLJE DVA

VAŠINGTON

2.20

Stefani Nel zurila je u zvučnike na pisaćem stolu. Njena direktna veza s Kotonovim telefonom je utihnula.

„Jesi li tu?“, ponovo je upitala.

I dalje je tišina bila jedini odgovor.

Kotonove poslednje reči odjekivale su u njenim ušima.

„Gubim kontrolu i spuštam se.“

Zagledala se preko stola u Brusa Ličfilda, aktuelnog ministra pravde i još dva dana njenog šefa. „U nevolji je. Neko je pogodio njegov avion projektilom zemlja–vazduh.“

Radila je iz kancelarije u Ministarstvu pravde. Obično je bila ušuškana u sopstvenom sigurnom prostoru u sedištu *Magelan bileta* u Atlanti. Ali to više nije bilo moguće, i zbog približavanja datuma inauguracije novog predsednika naloženo joj je da dođe na sever u prestonicu.

A ona je znala zašto.

Da bi Ličfild mogao da je drži na oku.

U decembru je Harijet Engl, koja je radila kao treći ministar pravde predsednika Denija Danijelsa, podnela ostavku. Dva mandata Danijelsove administracije su istekla i ne samo da će sada doći novi predsednik nego je i druga stranka preuzela kontrolu i nad Belom kućom i nad polovinom Kongresa. Danijels se iz sve snage trudio da njegov čovek bude izabran, ali nije uspeo. Izgledalo je da Danijelsova čarolija utiče samo na njega samog. Ličfild je bio ovde u ovo gluvo doba noći zato što je trenutno upravljao i Ministarstvom pravde i onim što je preostalo od *Magelan bileta*.

Pre dva meseca, dan posle Dana zahvalnosti, obavestili su je da će ona ne samo biti premeštena s mesta direktorke *Magelan bileta* nego i da će cela jedinica biti rasformirana. Novi ministar pravde, čiji će izbor biti potvrđen u Senatu sledeće nedelje, već je izjavio da smatra odeljenje duplikatom bezbrojnih drugih obaveštajnih i kontraobaveštajnih jedinica koje su bile na raspolaganju vladi. Ministarstvu pravde više nisu trebale njegove usluge, tako da će Odeljenje biti ukinuto, a svi njegovi agenti raspušteni.

„Neka se Rusi pozabave time“, rekao je Ličfild. „Oni su tražili našu pomoć, ti si im je dala, i sada je to njihov problem.“

„Ne misliš valjda to ozbiljno? Oborili su našeg čoveka. Ne oslanjamo se na druge da se brinu za naše ljude.“

„Ovde tako radimo. I ne zaboravi, ti si poslala Malona tamo bez mog odobrenja.“

„Predsednik SAD tražio je da to uradim.“

Izgledalo je da ovo nije uticalo na Ličfilda. „Ti i ja smo se dogovorili da će sve operativne odluke ići preko mene. Ali to se ne dešava. A oboje znamo zašto. Zato što ja to ne bih odobrio.“

„Nije mi bilo potrebno tvoje odobrenje.“

„Zapravo jeste. Ti znaš da je na snazi sporazum da će sadašnja administracija o svemu obavestavati onu buduću i da će sve operativne odluke, počev od prošle nedelje, biti zajedničke. Moj posao je da obavestavam novu administraciju. Ipak, iz nekog razloga ova je operacija postala u celini jednostrana.“

Ličfild je pristojnih osamnaest godina gradio karijeru u Ministarstvu. Na dužnost ga je postavio Danijels, što je odobrio Senat, i radio je kao zamjenik ministra pravde proteklih pet godina. Novi ministar će tek morati da odluči ko će biti zadržan na najvišem nivou. Stefani je znala da se Ličfild nameće za visoku poziciju, tako da je, kada je naimenovani ministar novog predsednika izrazio želju da zatvori *Magelan bilet*, Ličfild ugrabio priliku